Lietas Nr. A420375412
Lietas arhīva Nr. AA43-1349-14/10

SPRIEDUMS
Latvijas tautas vārdā

Rīgā 2014.gada 30.oktobrī

Administratīvā apgabaltiesa šādā sastāvā:
tiesnese referente M.Osmane,
tiesneši V.Poķis un A.Šteinberga

rakstveida procesā izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta, pamatojoties uz /pers. B/ pieteikumu par labvēlīga administratīvā akta izdošanu, ar kuru tiktu atmaksāta nekustamā īpašuma nodokļa pārmaksa par 2011.gadu, un mantisko zaudējumu atlīdzināšanu, sakarā ar Durbes novada domes apelācijas sūdzību par Administratīvās rajona tiesas 2013.gada 28.jūnija spriedumu.

Aprakstošā daļa

[1] Durbes novada dome (turpmāk arī – atbildētāja), izskatot pieteicēja /pers. B/ iesniegumu, ar 2012.gada 24.janvāra lēmumu Nr.01-21/169 (turpmāk – Lēmums) atteica veikt pieteicējam aprēķinātās nekustamā īpašuma nodokļa summas atmaksu par 2011.gadu par īpašumu /Nosaukums A/, kadastra numurs /numurs A/.

Lēmumā norādīts, ka Valsts meža dienesta Ieaudzētās platības pārbaudes pārskats – ziņojums datēts ar 2010.gada 1.decembri, bet, pamatojoties uz Ministru kabineta 2003.gada 11.februāra noteikumiem Nr.76 „Kārtība, kādā ar nekustamā īpašuma nodokli neapliek zemi, kuru aizņem atjaunotās vai ieaudzētās mežaudzes", Valsts meža dienests sniedz ziņas nākošajam taksācijas gadam par stāvokli uz 1.oktobri. Izmaiņas Valsts zemes dienesta Nekustamā īpašuma valsts kadastra informācijas sistēmā reģistrētas 2011.gada 17.martā, un, pamatojoties uz likuma „Par nekustamā īpašuma nodokli" 3.panta sesto daļu, aktualizētā kadastrāla vērtība tiks piemērota ar 2012.gada 1.janvāri.

[2] Administratīvajā rajona tiesā saņemts pieteicēja pieteikums par labvēlīga administratīvā akta izdošanu.

Pieteikumā norādīts, ka nekustamajā īpašumā /Nosaukums A/ 2010.gadā ir iestādīts mežs, kuru ar nekustamā īpašuma nodokli neapliek. Pieņemot Lēmumu, Durbes novada dome nav ņēmusi vērā likuma „Par nodokļiem un nodevām" 18.panta pirmās daļas 1. un 2.punktu, $18.^1$panta pirmās daļas 1.punktu un 19.panta pirmo daļu.

Pieteicēja ieskatā, tieši valsts iestāžu nolaidības dēļ informācija par izmaiņām nekustamajā īpašumā /Nosaukums A/ nebija laicīgi nonākusi Durbes novada domē.

Pieteikuma papildinājumā pieteicējs norāda, ka Valsts zemes dienesta Nekustamā īpašuma vērtēšanas departamenta Vērtības uzturēšanas un aprēķina daļas novērtētājs e-pastā informējis pieteicēju, ka informācija no Valsts meža dienesta tiek saņemta līdz kārtējā gada 15.decembrim, bet Durbes novada domes paskaidrojumā minēts termiņš ir 15.novembris. Ņemot vērā, ka ieaudzētās platības pārskati sastādīti 2010.gada 1.decembrī, tad Valsts meža dienestam bija pietiekami daudz laika, lai līdz 15.decembrim ziņas nosūtītu Valsts zemes dienestam.

Pieteicējs lūdz atlīdzināt arī juridiskās palīdzības izmaksas Ls 45,25 un transporta izdevumus Ls 64,41.

[3] Administratīvā rajona tiesa ar 2013.gada 28.jūnija spriedumu pieteikumu daļēji apmierināja. Spriedums pamatots šādi.

[3.1] Lietā nav strīda par to, ka maksāšanas paziņojums par nekustamā īpašuma nodokli 2011.gadam ir izpildīts un zaudējis spēku. Pieteicējs vērsās iestādē, lūdzot izdot viņam labvēlīgu administratīvo aktu, ar kuru tiktu atmaksāts nepamatoti aprēķinātais nekustamā īpašuma nodoklis. Līdz ar to tiesai jāpārbauda, vai atbildētāja pamatoti atteikusies pārrēķināt nekustamā īpašuma nodokli 2011.gadam īpašumam /Nosaukums A/.

[3.2] Tiesa konstatē, ka Nekustamā īpašuma valsts kadastra informācijas sistēmā uz maksāšanas paziņojuma sastādīšanas brīdi (2011.gada 9.martā) dati par īpašuma /Nosaukums A/ kadastrālo vērtību neatbilda faktiskajai situācijai, izmaiņas Nekustamā īpašuma valsts kadastra informācijas sistēmā reģistrētas 2011.gada 17.martā. Tādējādi, tiesas ieskatā, ir iestājies pamats, lai iestāde pārrēķinātu pieteicējam aprēķināto nodokli 2011.gadam un to atmaksātu atbilstoši likumā „Par nodokļiem un nodevām" noteiktajam. Izdodot maksāšanas paziņojumu par nekustamā īpašuma nodokli 2011.gadam, atbildētāja ir ņēmusi par pamatu kadastrālo vērtību, kāda tā uz to brīdi bija reģistrēta Nekustamā īpašuma valsts kadastra informācijas sistēmā, taču iestādes rīcība, neatmaksājot kļūdaini aprēķināto nodokli, būtu pretrunā ne tikai ar likumā „Par

nodokļiem un nodevām" noteikto, bet arī pretrunā ar labas pārvaldības principu. Tāpat varētu uzskatīt, ka pašvaldība izmanto naudas līdzekļus bez tiesiska pamata uz to lietošanu.

[3.3] Tiesa atzīst, ka pieteikums par pienākuma uzlikšanu atbildētājai pieņemt lēmumu, ar kuru tiktu pārrēķināts nekustamā īpašuma nodoklis un atmaksāta nekustamā īpašuma nodokļa pārmaksa 2011.gadam atbilstoši 2011.gada 17.martā Nekustamā īpašuma valsts kadastrā reģistrētajai kadastrālajai vērtībai, ir pamatots.

[3.4] Atbilstoši Ministru kabineta 2011.gada 8.novembra noteikumu Nr.859 „Noteikumi par privātpersonai atlīdzināmo juridiskās palīdzības izmaksu maksimālo apmēru" 3.1.punktam ir pamats atlīdzināt pieteicējam juridiskās palīdzības izmaksas Ls 6,75 (13,50 x 0,5) apmērā, bet pieteikums daļā par autotransporta izdevumu atlīdzināšanu ir noraidāms.

[4] Par Administratīvās rajona tiesas 2013.gada 28.jūnija spriedumu Durbes novada dome iesniedza apelācijas sūdzību.

Apelācijas sūdzībā norādīts, ka nekustamā īpašuma nodoklis 2011.gadam par pieteicēja īpašumu /Nosaukums A/ tika aprēķināts atbilstoši likumam „Par nekustamā īpašuma nodokli", ievērojot Ministru kabineta 2003.gada 11.februāra noteikumus Nr.76 „Kārtība, kādā ar nekustamā īpašuma nodokli neapliek zemi, kuru aizņem atjaunotās vai ieaudzētās mežaudzes".

Durbes novada dome norāda, ka tiesa neapmierināja tiesas sēdē atbildētājas pārstāvja izteikto lūgumu par Valsts meža dienesta un Valsts zemes dienesta pieaicināšanu lietā trešo personu statusā.

[5] Paskaidrojumus par atbildētājas apelācijas sūdzību pieteicējs nav iesniedzis.

[6] Saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 304.panta pirmo daļu lieta tiek izskatīta rakstveida procesā.

Motīvu daļa

[7] Rakstveida procesā pārbaudījusi lietas materiālus un novērtējusi lietā esošos pierādījumus, apgabaltiesa atzīst, ka apelācijas sūdzība ir pamatota, bet pieteicēja pieteikums ir noraidāms.

[8] Likuma „Par nekustamā īpašuma nodokli" 3.panta otrā daļa noteic, ka nekustamā īpašuma nodokļa taksācijas periods ir kalendārais gads (turpmāk –taksācijas gads), bet saskaņā ar minētā panta trešo daļu nekustamā īpašuma nodokli aprēķina no nekustamā īpašuma nodokļa objekta kadastrālās vērtības pēc stāvokļa taksācijas gada 1.janvārī. Ja nekustamā īpašuma nodokļa objekts Nekustamā īpašuma valsts kadastra reģistrā reģistrēts taksācijas gada laikā, nodokli aprēķina no kadastrālās vērtības objekta reģistrācijas brīdī.

Lietā nav strīda, ka Durbes novada dome 2011.gada 9.martā sastādīja maksāšanas paziņojumu par nekustamā īpašuma nodokli 2011.gadam Nr.11-3335 (*lietas 32.lapa*), ņemot vērā nekustamā īpašuma /Nosaukums A/ kadastrālo vērtību, kāda tā bija reģistrēta Nekustamā īpašuma valsts kadastra informācijas sistēmā. Pieteicējs ir samaksājis aprēķināto nekustamā īpašuma nodokli par īpašumu /Nosaukums A/ 2011.gadam.

[9] Pieteicēja ieskatā, viņš ir nepamatoti pārmaksājis nekustamā īpašuma nodokli par 2011.gadu par īpašumu /Nosaukums A/, jo minētajā īpašumā 2010.gadā tika ieaudzēta mežaudze, kura nav apliekama ar nekustamā īpašuma nodokli.

Likuma „Par nekustamā īpašuma nodokli" 1.panta otrās daļas 7.punkts noteic, ka ar nekustamā īpašuma nodokli neapliek Ministru kabineta noteiktajā kārtībā zemi, kuru aizņem atjaunotās vai ieaudzētās mežaudzes (jaunaudzes).

Saskaņā ar likuma „Par nekustamā īpašuma nodokli" 1.panta otrās daļas 7.punktu Ministru kabinets ir izdevis 2003.gada 11.februāra noteikumus Nr.76 „Kārtība, kādā ar nekustamā īpašuma nodokli neapliek zemi, kuru aizņem atjaunotās vai ieaudzētās mežaudzes", kuri noteic kārtību, kādā ar nekustamā īpašuma nodokli neapliek zemi, kuru aizņem atjaunotās vai ieaudzētās mežaudzes (1.punkts). Minētie noteikumi attiecas uz mežaudzēm, kuras Valsts meža dienests atzinis par atjaunotām vai ieaudzētām (..) (2.punkts).

Atbilstoši Ministru kabineta 2003.gada 11.februāra noteikumiem Nr.76 „Kārtība, kādā ar nekustamā īpašuma nodokli neapliek zemi, kuru aizņem atjaunotās vai ieaudzētās mežaudzes" Valsts meža dienests par zemi, kuru aizņem mežaudzes un kuru neapliek ar nodokli, sagatavo šādu informāciju (par katru zemes vienību): 1) mežaudzes platība; 2) mežaudzes ballhektāru summa; 3) mežaudzes ballhektāru summas samazinājums (4.punkts) un minēto informāciju iesniedz Valsts zemes dienestā
šādos termiņos: 1) par prognozēto stāvokli uz nākamā taksācijas gada 1.janvāri – līdz kārtējā taksācijas gada 1.aprīlim; 2) par stāvokli uz kārtējā taksācijas gada 1.oktobri – līdz kārtējā taksācijas gada 15.novembrim. Mežaudzes vecumu nosaka pēc stāvokļa uz nākamā taksācijas gada 1.janvāri (5.punkts).

No minētajām tiesību normām izriet, ka, lai nākamajā taksācijas gadā ar nekustamā īpašuma nodokli neapliktu nekustamo īpašumu – ieaudzēto mežaudzi – ir nepieciešams konstatēt, ka uz kārtējā taksācijas gada 1.oktobri nekustamajā īpašumā ir ieaudzēta mežaudze, kuru par tādu ir atzinis Valsts meža dienests.

Proti, izskatāmajā gadījumā, ja Valsts meža dienests līdz 2010.gada 1.oktobrim būtu atzinis mežaudzi par ieaudzētu, tad atbilstoši likuma „Par nekustamā īpašuma nodokli" 1.panta otrās daļas 7.punktam ar nekustamā īpašuma nodokli

2011.gadā netiktu aplikta īpašuma /Nosaukums A/ zeme, kuru aizņem ieaudzētā mežaudze.

[10] No lietas materiāliem apgabaltiesa konstatē, ka pieteicējs 2010.gada 23.novembrī Valsts meža dienestā iesniedzis 2010.gada 22.novembra pārskatu par 2010.gadu par darbībām meža zemēs, kurām nav vajadzīgs apliecinājums *(lietas 68.lapa)*, saimniecībā /Nosaukums A/.

Pamatojoties uz pieteicēja iesniegto pārskatu, 2010.gada 1.decembrī Valsts meža dienests ir veicis apsekošanu dabā un minētajā datumā arī sastādījis Ieaudzētās platības pārbaudes aktus, kuros atzīst par ieaudzētu mežu saimniecībā /Nosaukums A/, kadastra numurs /numurs A/(*lietas 69.-73.lapa*).

Valsts meža dienests datus par meža novērtējumu Valsts zemes dienestam nosūtījis 2010.gada 15.decembrī, atbilstoši kuriem zemes vienībā /numurs A/18,7 ha platībā ir meža jaunaudzes *(lietas 77.lapa)*.

No iepriekšminētā apgabaltiesa secina, ka pieteicēja nekustamajā īpašumā /Nosaukums A/ 2010.gadā ieaudzētā mežaudze par tādu tika atzīta tikai 2010.gada 1.decembrī. Attiecīgi secināms, ka uz 2010.gada 1.oktobri nekustamajā īpašumā /Nosaukums A/ esošā mežaudze nebija atzīta par ieaudzētu.

[11] Apgabaltiesa kritiski vērtē pieteicēja minēto, ka Valsts meža dienests jau 2010.gada septembrī ir pieņēmis mežaudzi un dokumentus nosūtījis Lauku atbalsta dienestam, bet aizmirsis tos nosūtīt Valsts zemes dienestam. No lietas materiāliem redzams, ka Valsts meža dienests Ieaudzētās platības pārbaudes pārskatus – ziņojumus (*lietas 12.-16.lapa*) iesniegšanai Lauku atbalsta dienestā ir sastādījis 2010.gada 1.decembrī.

Apgabaltiesa konstatē, ka lietas materiālos neatrodas un pieteicējs nav arī iesniedzis nevienu pierādījumu, kas apstiprinātu, ka viņš būtu vērsies Valsts meža dienestā pirms 2010.gada 23.novembra ar pārskatu par meža ieaudzēšanu, uz kura pamata Valsts meža dienests pārbaudītu ieaudzēto mežaudžu atbilstību Ministru kabineta 2001.gada 6.marta noteikumu Nr.108 „Meža ieaudzēšanas un plantāciju mežu noteikumi" 2.punktā noteiktajiem kritērijiem. Atbilstoši minēto noteikumu 7.punktam šādu pārbaudi Valsts meža dienests veic līdz kārtējā gada 1.novembrim. Ņemot vērā, ka pārskatu par meža ieaudzēšanu pieteicējs iesniedza Valsts meža dienestā 2010.gada 23.novembrī, secināms, ka paša pieteicēja rīcības dēļ Valsts meža dienestam līdz kārtējā gada (2010.gada) 1.novembrim nebija pamata veikt ieaudzētās mežaudzes pārbaudi.

Līdz ar to nav pamatots pieteicēja arguments, ka mežaudze par ieaudzētu īpašumā /Nosaukums A/ būtu atzīta jau 2010.gada septembrī.

[12] Saskaņā ar likuma „Par nekustamā īpašuma nodokli" 3.panta sesto daļu, ja taksācijas gada laikā Nekustamā īpašuma valsts kadastra reģistrā tiek reģistrētas kadastra datu izmaiņas, aktualizētā kadastrālā vērtība nodokļa aprēķinam tiek piemērota ar nākamo taksācijas gadu.

Izmaiņas Valsts zemes dienesta Nekustamā īpašuma valsts kadastra informācija sistēmā reģistrētas 2011.gada 17.martā. Tādējādi minētās izmaiņas kadastra reģistrā saistībā ar ieaudzēto mežaudzi īpašumā /Nosaukums A/ ir ņemamas vērā un attiecināmas sākot ar 2012.gadu.

Ievērojot minēto, Administratīvā apgabaltiesa atzīst, ka pieteicēja prasījums par labvēlīga administratīvā akta izdošanu, ar kuru tiktu pārrēķināts un atmaksāts nepamatoti samaksātais nekustamā īpašuma nodoklis par 2011.gadu par īpašumu /Nosaukums A/, nav pamatots un ir noraidāms. Ņemot vērā, ka pieteikums ir noraidāms, noraidāms ir arī pieteikums daļā par mantisko zaudējumu atlīdzināšanu, jo nav konstatējams iestādes prettiesisks administratīvais akts vai prettiesiska faktiskā rīcība, kuras dēļ pieteicējam būtu radies mantisks zaudējums (sk. Valsts pārvaldes iestāžu nodarīto zaudējumu atlīdzināšanas likuma 7.panta pirmo daļu).

[13] Vienlaikus apgabaltiesa norāda, ka pirmās instances tiesas sēdē atbildētāja pārstāvis vairs neuzturēja lūgumu par Valsts meža dienesta un Valsts zemes dienesta pieaicināšanu lietā atbildētājas pusē vai trešās personas statusā (*lietas 54.lapa*). Līdz ar to nav pamatots apelācijas sūdzībā minētais, ka tiesa nav izlēmusi jautājumu par minēto iestāžu pieaicināšanu lietā, jo šāda lūguma izlemšanai vairs nebija pamata.

[14] Apgabaltiesa uzskata, ka pirmās instances tiesa nav pareizi novērtējusi lietas apstākļus, līdz ar to taisījusi nepamatotu spriedumu.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 307. un 309.pantu, Administratīvā apgabaltiesa

nosprieda

Noraidīt /pers. B/pieteikumu par labvēlīga administratīvā akta izdošanu un mantisko zaudējumu atlīdzināšanu.

Spriedumu var pārsūdzēt Augstākās tiesas Administratīvo lietu departamentā viena mēneša laikā no sprieduma sastādīšanas dienas, iesniedzot kasācijas sūdzību Administratīvajā apgabaltiesā.

M.Osmane

Tiesneses referente (personiskais paraksts)

Tiesnešu referente (*personiskais paraksts*)

(*personiskais paraksts*) V.Poķis

Tiesneši

(*personiskais paraksts*) A.Šteinberga